

Fundació Sant Cugat

L'Europa dels Estats i l'Europa dels ciutadans

Opinions, debats i entrevistes

Cicle de debats març-abril 2013

1a sessió: La crisi a la Unió Europea.

Opinió

Aquest dilluns, 18 de març, en un acte organitzat per la Fundació Sant Cugat, hem parlat d'Europa. Els animadors del debat han estat en Agustí Ullied, professor d'economia a ESADE, i na Carme Colomina, periodista del diari Ara. De bell antuvi ja ens han dit que no sortiríem de la xerrada tocant les castanyoles. De fet, no ho preteníem pas, ja que tots som conscients que en aquests moments hi ha més motius per plorar que per riure.

Primer missatge: ens estan canviant Europa. D'acord, però en quina direcció, en quin sentit? De moment, no se sap, exactament. Qui marca les pautes és això tan impersonal que en diem mercats i, en especial, Alemanya, amb la senyora Merkel davant. S'ha demostrat que Europa no tenia les institucions i els instruments necessaris per abordar una crisi com l'actual. Alguns havien pensat que amb una moneda única, que no vol dir una economia única, i amb uns restrictius criteris de dèficit i endeutament ja en tindríem prou. I resulta que no. Resulta que anem, com diria l'estimat Manolo Vázquez Montalbán, de derrota en derrota fins la victòria final. Però, què hi ha darrere que fa tan difícil canviar unes polítiques que han demostrat ser ineficaces i, sobretot, socialment injustes? (JORDI CASAS)

Debat

Al debat han sortit algunes respostes. Vegem-les. Primer, el lliurament incondicional de les elits dominants al neoliberalisme: la societat no existeix, visca el mercat! Segon, el fantasma que recorre l'Europa luterana i austera: que els catòlics (i ortodoxes: Gràcia i Xipre) mediterranis expiïn les seves culpes malbaratadores. Tercer: els interessos electorals de la senyora Merkel, que està aconseguint al seu país un consens entorn de l'austeritat aliena mai no imaginat. I, *last but no least*: per què haurien de canviar les polítiques actuals unes elits que passen del sector privat al públic i viceversa sense abaixar-se uns sous astronòmics, si ja els hi va bé a ells i als seus amics, *lobbies* inclosos. Que la crisi l'estan pagant justos per pecadors, no n'hi ha cap dubte; com sempre els de baix paguen els neulers. Però, és més. Els pecadors d'ahir avui apareixen com a justos justiciers. Durant un període Alemanya, que vol dir sobretot els seus bancs, es va beneficiar d'un tipus d'interès baix per sortir de la recessió, mentre injectava diner barat als països del sud perquè aquests s'endeutessin fins les celles. D'acord que ningú els obligava, però els

mecanismes del sistema són aquests i no és fàcil sortir-ne. Mentre, Alemanya incomplia sense miraments els objectius de dèficit i endeutament, això va ser fins al 2007, i Espanya, per posar el que ens toca de més de prop, es movia en uns paràmetres més que modestos. Ja sabem que la crisi ha capgirat la cosa, i ara és Alemanya (i Holanda, Finlàndia, Àustria,...) qui exigeix que se sacrifiqui el que faci falta per tal de complir amb el dogma del dèficit. I, si no, que ho preguntin a grecs i portuguesos, i aviat també als xipriotes.

I com que ja se sap que tots els mals venen del sector financer, es pretén imposar un estricte control a la banca europea, però, ves per on, resulta que més d'un miler de bancs i caixes se n'escaparan i dona la casualitat que aquestes entitats són alemanyes, finlandeses i austríaques. I, mentre, els europeus cada cop són més escèptics respecte a les seves institucions. Si això segueix així, a les properes eleccions europees, l'any vinent, no aniran a votar ni els membres de les meses electorals. He estat una mica desordenat, però em sembla que ha quedat clar que tenim mala peça al teler. I el pitjor és que no hi ha en perspectiva l'aparició d'un mecànic capaç d'arreglar-la.

Entrevista a Carme Colomina i Agustí Ulied

MIKEL VILALTA

Publicada el 18 de març a Cugat media: <https://www.cugat.cat/diari/sons/86933.htm>

La Unió Europea (UE) ha deixat de banda els ciutadans des que va començar la crisi econòmica i ha traspassat una línia vermella amb les condicions imposades a Xipre perquè rebi un rescat. Aquest és un dels principals punts on coincideixen la cap de la secció d'Internacional del diari 'Ara', Carme Colomina, i el professor d'Economia Mediterrània d'Esade Agustí Ulied. Experts en temes europeus, Colomina i Ulied han ofert aquest dilluns la conferència 'La crisi a la Unió Europea', organitzada per la Fundació Sant Cugat al Museu del Monestir. La periodista i l'economista també coincideixen en afirmar que Catalunya podria quedar exclosa de la UE en cas d'assolir la independència.

Les frases més destacades de **Carme Colomina**.

- 'Amb aquest rescat, la UE carrega per primera vegada una part de la quantitat dels diners als ciutadans'.
- 'La UE està més integrada que abans però està perdent la legitimitat davant els ciutadans, a causa de les polítiques d'austeritat'.
- 'El cas de Catalunya ha sorprès molt la UE. És una prova més que el projecte europeu s'està desfent.'

Les afirmacions d'**Agustí Ulied**.

- 'El cas de Xipre em sembla una autèntica estafa. S'ha castigat els estalviadors'.
- 'Des que va esclatar la crisi, Alemanya ha imposat el seu criteri i els seus interessos'.
- 'Jo sóc dels qui opinen que si sortim de l'Estat espanyol haurem de demanar l'adhesió a la UE una altra vegada'.

2a sessió: L'Europa que pot ser. L'Europa dels ciutadans.

Debat

Si Catalunya esdevé independent, quedarà fora de la Unió Europea i caldrà negociar el seu ingrés?

El debat resta fora de les competències de la UE, la qual adopta un principi de neutralitat. Es considera que és una qüestió que han de resoldre les parts implicades i després, quan arribi el moment, Europa ja hi dirà la seva. Imaginem una escala de veïns. La comunitat no pot entrar en els conflictes interns dels veïns d'un dels habitatges. Però, si decideixen dividir l'habitatge i cal fer una porta nova a l'escala, llavors és el moment en que la comunitat intervé i diu com ha de ser la porta. (El problema seria si la comunitat els nega la porta i els cal sortir per la finestra!)

Tres preocupacions fonamentals respecte Europa:

- Necessitat d'una major participació ciutadana
- Necessitat d'una Constitució europea que garanteixi l'estat de benestar
- Igualtat entre els ciutadans, no sols de drets, sinó també econòmica (sous iguals, però inflació diferent segons les regions, cosa que implica diferent poder adquisitiu)

La participació resta garantida per les iniciatives legislatives populars i també per la possibilitat d'adreçar-se directament a les Institucions. Us de la pagina web i de les xarxes socials

Tothom està d'acord en que caldria una Constitució Europea, però ha de ser un text bàsic i breu que després es desenvolupi en la legislació. Hauria de recollir els drets dels ciutadans i definir les àrees de competències. Un text de 25-30 pàgines.

S'ha de garantir l'estat del benestar, que és una de les característiques que defineixen la Unió Europea, on ningú es quedi al marge, ni malalts, ni pobres.

També s'està treballant en termes macroeconòmic a fi de corregir les desigualtats existents, tant entre estats, com dins d'un mateix estat.

Catalunya tindrà diferents opcions. Per exemple, l'estat del Vaticà no forma part de la Unió Europea, però té l'euro com a moneda. Suïssa tampoc en forma part, però està associat. Això que vol dir? Que segueix una sèrie de normatives europees, però no ha pogut estar present en la presa de decisions, ni té representació al Parlament o a la Comissió Europea. Un altre cas és la Gran Bretanya, que està dins la UE, però conserva la moneda pròpia.

Un dels punts en que s'està avançant és el de la constitució dels partits europeus. Si els socialistes presenten un cap de llista alemany per a 2014, no sols haurà de fer campanya a Alemanya, sinó també en tots els altres estats. Superar els actuals grups perquè esdevinguin partits.

Entrevista a Ferran Tarradellas i Anna Terrón

MIKEL VILALTA

Notícia publicada a Cugat media el 8 d'abril: <http://www.cugat.cat/diari/sons/87592.htm>

Europa és com un malalt que ha patit un estat crític però que ja es troba estable, i ara cal que millori a través d'un tractament que hauria d'abandonar progressivament l'austeritat. Aquesta

metàfora ha servit com a punt de partida per al director de la representació de la Comissió Europea a Barcelona, Ferran Tarradellas, i l'assessora especial de la Comissària Europea d'Afers de l'Interior, Anna Terrón, per analitzar l'estat de la Unió Europea (UE) en la conferència d'aquest dilluns 'L'Europa que pot ser, l'Europa dels ciutadans' que organitza la Fundació Sant Cugat. En una entrevista prèvia a Cugat.cat, els dos experts reconeixen que Europa ha perdut prestigi i popularitat en els últims anys i cal prendre mesures per canviar la situació.

Les frases més destacades de **Ferran Tarradellas**:

- 'Les mesures d'austeritat eren inevitables i molt dures, és cert, però tenen l'objectiu de crear riquesa a llarg termini'
- 'No crec que la UE hagi deixat de banda els ciutadans perquè les mesures que s'han pres són per beneficiar-los'
- 'L'euro s'ha mantingut fort però és cert que potser vam cometre un error en no promoure una política fiscal unitària'

Les frases més destacades d'**Anna Terrón**:

- 'Europa es troba en una cruïlla molt difícil, on ha de potenciar més la governança i les institucions. S'ha de fer més Europa'
- 'El repte que tenim en el futur és el de com construir una democràcia postnacional. La idea de l'Estat-Nació ha quedat superada'
- 'Hi ha raons jurídiques per les quals Catalunya podria perdre la ciutadania europea, però també n'hi ha que demostren que es podria negociar'

3a sessió: Catalunya i la Unió Europea. Funcionalitats i disfuncionalitats.

Debat amb Raül Romeva i Joan Manuel Tresserras

Els moviments socials substituiran els partits tradicionals?

RR: No. La política pot ser insuficient, però segueix essent necessària i ha de continuar actuant des de les Institucions. L'existència de moviments socials no és incompatible amb els partits. El que passa és que ens trobem davant una realitat en la que els partits perden protagonisme i passen a ser un agent més, entre altres. Han d'escoltar les reivindicacions dels moviments socials, incorporar-les en els seus programes i tractar-les en les institucions.

Si arribem a la independència, Europa ens acceptarà com estat membre?

JMT: És un error dir que Europa no ens acceptarà, almenys de forma automàtica. És cert que no està prevista una escissió d'un dels estats membres, però tampoc el contrari. Ens cal construir un estat i fer-ho de manera que puguem estar dins la Unió Europea. Hi ha alguns precedents si bé diferents: la reunificació alemanya, on l'antiga República Democràtica és absorbida per un estat

ja membre. O les Repúbliques bàltiques, que s'escindeixen la l'antiga Unió Soviètica, la qual acaba desapareixent.

Catalunya ha d'aspirar a ser un estat d'Europa, però d'una Europa on els estats siguin menys poderosos que actualment i amb una major democràcia interna. Per aquesta raó hem de treballar en els dos nivells alhora.

Qui pren les decisions econòmiques avui a Europa?

RR: El que habitualment anomenem la "troika" està integrada per la Comissió Europea, formada pels representats dels estats membres, el Banc Central Europeu i el Fons Monetari internacional. El problema és que l'economia s'ha apoderat de l'essència de la política i l'ha acabat dominant. Hi ha hagut un capgirament en el qual l'economia, que hauria d'estar subordinada a la política, ha passat al primer pla i ha subordinat a la política

JMT: Els partits polítics haurien d'aglutinar el coneixement per tal de poder prendre les decisions més encertades. El que passa és que qui té el coneixement se sol allunyar de la política, sobretot d'uns partits on pesa més la fidelitat continuada que el coneixement que es pugui aportar. Sense aquest coneixement, els partits resten coixos i sovint adopta decisions equivocades. D'altra banda, uns partits democràtics no poden ignorar la realitat social i el que reclamen els moviments de base. És una llàstima que hagi hagut de ser la sentència d'un tribunal europeu el que faci canviar la legislació hipotecària, i no la pressió exercida per la Plataforma d'Afectats per l'Hipoteca.

Entrevista a Raül Romeva i Joan Manuel Tresserras

MIKEL VILALTA

Notícia publicada el 29 d'abril de 2013 a Cugat media:

<http://www.cugat.cat/diari/sons/88369.htm>

Europa veu la pluralitat lingüística com un fet normal i enriquidor, mentre que l'Estat espanyol manté una actitud de dominació envers aquest fet diferencial. És un dels punts en què coincideixen l'eurodiputat santcugatenc per ICV, Raül Romeva, i l'exconseller de Cultura i Mitjans de Comunicació Joan Manuel Tresserras, que aquest dilluns han ofert la conferència 'Catalunya i la UE. Funcionalitats i disfuncionalitats' organitzada per la Fundació Sant Cugat. Romeva es mostra optimista sobre el posicionament de la UE respecte la consulta sobiranista, mentre que Tresserras és més escèptic en aquesta qüestió. La conferència ha tingut lloc al claustre i ha comptat amb la presència de 60 persones.

Les frases més destacades de **Raül Romeva**.

- 'La UE és una realitat dinàmica, s'adapta a les diferents realitats i les accepta. Podria ser també el cas de Catalunya, però tampoc ho asseguro'
- 'Mai un estat de la UE n'ha generat un de nou. Aquest és el repte que té Catalunya'

'Catalunya podria perdre la ciutadania europea però també la podria mantenir. Dependrà de com es desenvolupi el procés'

'Qualsevol via de diàleg és bona i necessària. La visita d'Artur Mas a Brussel·les s'ha d'entendre en aquest sentit'

Les frases més destacades de **Joan Manuel Tresserras**.

- 'Europa és un laberint d'interessos i crec que la UE reaccionarà amb un notable escepticisme'

'Si la UE troba que Catalunya pot aportar benefici econòmic a l'ens ho acabaran acceptant. Mentrestant, es posaran al costat de l'Estat espanyol'

'Si perdem la ciutadania europea la tornarem a guanyar ben aviat'

'L'Estat espanyol comprèn perfectament el fet lingüístic diferencial. El que passa és que no l'accepta i li molesta perquè no encaixa en el seu projecte de nació única'
